

13.8.8

78b → 79b (משנה ג) → 78b

Note1: the juxtaposed prohibitions of עמוני ומואבי and עמון וממזר both make reference to a 10th generation; yet in the case of ע"מ, the perpetuating ban is added, prohibiting them from entering even after many generations. The similar עשירי:עשירי is used to apply this unceasing ban to ממזר as well.

1. ויהי רעב בימי דוד שלש שנים שנה אחרי שנה ויבקש דוד את פני ה' ס ויאמר ה' אל שאול ואל בית הדמים על אשר המית את הגבעונים: ויקרא המלך לגבעונים ויאמר אליהם והגבעונים לא מבני ישראל המה כי אם מיתר האמרי ובני ישראל נשבעו להם ויבקש שאול להלחם בקנאתו לבני ישראל ויהודה: ויאמר דוד אל הגבעונים מה אעשה לכם ובמה אכפר וברכנו את נחלת ה': ויאמרו לו הגבעונים אין לנו כסף וזהב עם שאול ועם ביתו ואין לנו איש להמית בישראל ויאמר מה אתם אמרים אעשה לכם: ויאמרו אל המלך האיש אשר כלנו ואשר דמה לנו נשמדנו מהתיצב בכל גבל ישראל: יתן לנו שבעה אנשים מבניו והוקענום לה' בגבעת שאול בחיר ה' ס ויאמר המלך אני אתן: ש"ב כא: א-ו השמרו לכם פן יפתה לבבכם וסרתם ועבדתם אלהים אחרים והשתחיתם להם: וחרה אף ה' בכם ויצר את השמים ולא יהיה מטר והאדמה לא תתן את יבולה ואבדתם מהרה מעל הארץ הטבה אשר ה' נתן לכם: דברים פרק יא פסוק טז-יז

2. וימנו רבבים ומלקוש לוא היה ומצח אשה זונה היה לך מאנת הכלם: יומירו פרק ג פסוק ג

3. נשיאים ורוח וגשם אין איש מתהלל במתת שקר: משלי פרק כה פסוק יד

4. ולפני אלעזר הכהן יעמד ושאל לו במשפט האורים לפני ה' על פיו יצאו ועל פיו יבאו הוא וכל בני ישראל אתו וכל העדה: במדבר כו: כא

5. בקשו את ה' כל עניי הארץ אשר משפטו פעלו בקשו צדק בקשו ענוה אולי תסתריו ביום אף ה': צפניה פרק ב פסוק ג

6. ולא ידבק בידך מאומה מן החרם למען ישוב ה' מחרון אפו ונתן לך רחמים ורחמך והרפך כאשר נשבע לאבתך: דברים פרק יג פסוק יח

7. ויאמר משה אל העם אל תיראו כי לבעבור נסות אתכם בא האלהים ובעבור תהיה ראתו על פניכם לבלתי תחטאו: שמות פרק כ פסוק טז

8. כי ידעתי למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו ושמרו דרך ה' לעשות צדקה ומשפט...: בראשית פרק יח פסוק יט

9. ויחמל המלך על מפי בשות בן והונתן בן שאול על שבעת ה' אשר בינתם בין דוד ובין והונתן בן שאול: ויקח המלך את שני בני רצפה בת איה אשר ילדה לשאול את ארמני ואת ממשות בני מיכל בת שאול אשר ילדה לעדריאל בן ברזלי המחלתי: ש"ב כא: ח-ח

10. לא יומתו אבות על בנים ובנים לא יומתו על אבות איש בחטאו יומתו: דברים פרק כד פסוק טז

11. ותקח רצפה בת איה את השק ותטהו לה אל הצור מתחלת קציר עד נתד מים עליהם מן השמים ולא נתנה עוף השמים לנוח עליהם יומם ואת חית השדה לילה: שמואל ב פרק כא פסוק י

12. לא תליו נבלתו על העץ כי קבור תקברנו ביום ההוא כי קללת אלהים תלוי...: דברים פרק כא פסוק כג

13. ויהי לשלמה שבעים אלף נשא סבל ושמונים אלף חצב בהר: מלכים א פרק ה פסוק כט

14. ויספר שלמה כל האנשים הגירים אשר בארץ ישראל אחרי הספר אשר ספרם דויד אביו וימצאו מאה וחמשים אלף ושלושת אלפים ושש מאות: ויעש מהם שבעים אלף סבל ושמונים אלף חצב בהר ושלושת אלפים ושש מאות מנצחים להעביד את העם: דה"י ב פרק ב פסוק טז-יז

15. טפכם נשיכם וגרד אשר בקרב מחניד מחטב עציך עד שאב מימיו: דברים פרק כט פסוק י

16. ויתנם יהושע ביום ההוא חטבי עצים ושאבי מים לעדה ולמזבח ה' עד היום הזה אל המקום אשר יבחר: יהושע פרק ט פסוק כו

- I
 - 2a status of ממזרים ונתינים: משנה ג
 - a dispute about extension of ממזר איסור beyond 10 generations – for females
 - i עמון ומואב from עשירי:עשירי inferred via ממזרות, after 10 generations, ר"ל –
 - 1 challenge: if derived from עמון ומואב, permit women immediately
 - 2 defense: גז"ש will only “assist” after 10 generations
 - 3 Challenge: our משנה
 - 4 Defense: our משנה follows the principle that a גז"ש is only used for the terms which it seeks; ר"ל follows the approach that once a גז"ש is invoked, it is applied beyond the original terms. (see note1)
 - b “lifespan” of ממזרים
 - i ר"א was asked re: the status of ממזרים after 10 generations; his reaction – not likely to see it happen
 - ii challenge: our משנה (why invoke 10 generations and more)
 - iii defense: when they are known to be ממזרים, they may live long (and reproduce); when they aren't known at all, they die immediately (so that no one marries them); if they are somewhat known to be ממזרים (i.e. suspicion), they live for 3 generations
- II History of גזרת איסור ביאה בקהל
 - a דוד decreed that they be banned from marrying in, after the story of the famine (v. 1) and their ruthless response to his request. (vv. 2-6)
 - i Because ישראל has 3 characteristics which make them worthy of cleaving to: רחמנות (v7), בושח (v8) and גמ"ח (v9)
 - ii Further explication of the story of the famine:
 - 1 דוד took children of שאול and passed them in front of the ארון; if they became stuck there, they would be killed. He had compassion for מפיבשת (v. 10) due to the oath with יונתן and prayed for him not to be “selected” –
 - 2 This violation of v. 11 was to avoid a חילול ה' – that the murder of the גבעונים would go unpunished
 - 3 The violation of v. 13 (which necessitated the heroic behavior of איה בת רצפה in v. 12) to avoid חילול ה'
 - (a) Result: 150,000 new converts (accepted in דוד's time? – ע"י רשב"א) as per vv. 14-16
 - b Challenge: דוד didn't decree – משה did (v. 17)
 - c Answer: משה decreed for his generation; יהושע (v. 18) while the מקדש would stand; דוד decreed in perpetuity
 - d Addendum: in רבי's time, they wanted to permit נתינים; רבי maintained that we can only “loosen” their restriction vis-à-vis the people, not חלק מזבח, contra ר' חייא בר אבא who maintained that מזבח is lifted if no מקדש